

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України «Про затвердження Змін до Правил визначення вартості будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування»

1. Мета

Метою прийняття проєкту наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України «Про затвердження Змін до Правил визначення вартості будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування» (далі – проєкт наказу) є удосконалення підходів до визначення вартості утримання автомобільних доріг загального користування.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт наказу розроблено у зв'язку з виникненням потреби в удосконаленні підходів до визначення вартості утримання автомобільних доріг загального користування та надходженням офіційних звернень від Служб відновлення та розвитку інфраструктури в областях, щодо внесення змін до чинної редакції Правил визначення вартості будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування (далі – Правила), задля можливості надання вибору замовником застосування різних видів цін (тверду та динамічну) при закупівлі послуг з експлуатаційного утримання.

Закупівлю послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування балансоутримувачі, як правило, проводять за видами та обсягами робіт на експлуатаційне утримання, затвердженими наказом Мінінфраструктури від 02 травня 2022 року № 273. Це пов'язано зі специфікою робіт з експлуатаційного утримання, а саме: неможливістю прогнозування утворення дефектів на автомобільних дорогах, достовірного прогнозування погоди в середньострокових та довгострокових періодах, що може бути причиною значних коливань обсягів робіт під час осінньо-зимового утримання доріг, прогнозування стихійного лиха та ДТП, і їх руйнівний вплив на автомобільні дороги, прогнозування руху транспорту з понаднормативним навантаженням, що руйнує автомобільну дорогу. Як правило, фактичне фінансування робіт з експлуатаційного утримання автомобільних доріг не перевищує 30 % від мінімального нормативу, встановленого вищезазначеним наказом, що спричиняє невиконання всього необхідного комплексу робіт для досягнення допустимого рівня утримання автомобільних доріг.

Під час застосування твердої договірної ціни за укрупненими показниками вартості, в контрактах з експлуатаційного утримання, є високий ризик завищення вартості робіт після проведення кодування за міжнародною системою вимірювання дорожніх робіт та послуг CESMM4.

У разі застосування твердої договірної ціни замовники не мають можливості контролювати чи обмежувати (максимальну чи мінімальну) вартість окремих закодованих елементів через відсутність розшифровки кожного окремого коду на етапі погодження кошторисів до договору з переможцем закупівель. Для прикладу наведено одні з основних кодів, які використовувались у проведених наприкінці 2023 року закупівлях з експлуатаційного утримання автомобільних доріг однієї з областей України, відзначимо, що закупівлі проводилися у межах одного місяця в одному регіоні (табл. 1).

Таблиця 1 – Результати залежності між вартістю та кодуванням дорожніх робіт відповідно до CESMM4

Код за CESMM4 (найменування закодованої послуги)	A373.1 (Чергування водіїв з виїздом), грн	A373.2 (Чергування без виїзду), грн	A373.3 (Чергування 7 розряду під час зимового утримання), грн
Переможець закупівель			
ТОВ А	677	126,2	111,46
ТОВ Б	295,56	126,46	78,26
ТОВ В	25,07	5,49	20
ТОВ Д	1060,01	117,32	102,11
ТОВ Е	947,75	112,57	99,43
ТОВ Ж	265,28	104,81	122,73
ТОВ З	806,64	109,57	96,77

За результатами аналізу Таблиці 1 можна відмітити різницю вартості за одним кодом згідно з CESMM4 у різних підрядних організацій з коливанням від 6 до 42 разів більше.

Прийняття акта обумовлено також тим, що більшість контрактів на експлуатаційне утримання передбачаються мінімум на 3 роки. За цей період може відбутись непрогнозований ріст на матеріальні ресурси, що може відобразитись у нездатності підрядника виконувати як окремі види робіт, так і роботи взагалі за твердою договірною ціною. Це може мати негативний вплив на забезпечення безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів на автомобільних дорогах.

Цьогорічна ситуація щодо надання від країн-партнерів технічної солі для зимового утримання автомобільних доріг на безоплатній основі не дало можливість врахувати дані аспекти при прийманні-здаванні послуг та

Сертифікат № 02.02.2023 0:00:00 по 01.02.2025 23:59:59
Підписувач Найєм Мустафа-Масі
Дійсний з 02.02.2023 0:00:00 по 01.02.2025 23:59:59

967/1/13-01/01
від 29.02.2024

визначення вартості відомістю обсягів робіт (BoQ) за виключенням вартості давальницької сировини. Відокремити вартість сировини, наданої на безоплатній основі після кодування за міжнародною системою вимірювання дорожніх робіт та послуг CESMM4 неможливо.

Враховуючи незадовільний стан автомобільних доріг та різноманітність матеріалів, наприклад дорожнього одягу, неможливо виконувати всі технологічні етапи виконання дорожніх робіт, проте виокремити і вилучити технологічний етап з коду сформованого за міжнародною системою вимірювання дорожніх робіт та послуг CESMM4 неможливо. Як приклад, можна розглядати ліквідацію вибоїн дорожнього покриття, технологічні операції під час яких можуть бути виключені (через матеріал дорожнього покриття, у зв'язку з температурою та погодними умовами тощо) або змінюватися в залежності від потреби, що неможливо спрогнозувати при кодуванні.

Послуги з експлуатаційного утримання автомобільних доріг проводяться за принципом фіксації фактичних витрат і включають в себе розгалужену багаторівневу номенклатуру робіт, де наявні однотипні роботи, склад технологічних операцій, а отже і потреба в ресурсах (люди, механізми, матеріали), залежить від умов виконання (погода, інтенсивність руху, об'єкт впливу, обмеження в часі тощо). Проте спрогнозувати повний перелік всіх видів робіт, особливо при середньостроковому плануванні неможливо.

При таких умовах укрупнення однотипних робіт із значною різницею у потребі в ресурсах є неможливим, це призведе до значного заниження або завищення фактичної вартості у кожному фактичному випадку, а врахування кожного виду робіт суперечить основній ідеї використання укрупнених показників та є технічно складним. Таким чином, при визначенні вартості робіт з експлуатаційного утримання більш оптимальним є ресурсний метод, який дає змогу врахувати індивідуальні умови виконання робіт та забезпечує досягнення оптимального рівня їх вартості, виходячи із фактично понесених витрат, рівень яких можливо регулювати ринком (наприклад, застосування відкритих баз цін).

Тобто, використовувати кодування за міжнародною системою вимірювання дорожніх робіт та послуг CESMM4 для експлуатаційного утримання автомобільних доріг неможливо.

У свою чергу, неодноразово на семінарах, конференціях та відповідно до офіційних звернень представників Служб відновлення в областях є запити щодо внесення змін до чинної редакції Правил та Методики визначення вартості дорожніх робіт та послуг щодо визначення вартості нового будівництва, реконструкції, ремонтів та експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування задля можливості надання вибору замовником застосування різних видів цін (тверду та динамічну) при закупівлі послуг з експлуатаційного утримання доріг.

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000047D535001D88B100

Підписувач Найєм Мустафа-Масі

Дійсний з 02.02.2023 0:00:00 по 01.02.2025 23:59:59

967/1/13-01/01
від 29.02.2024

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу пропонується внести зміни до Правил визначення вартості будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування, за допомогою яких здійснюється визначення вартості утримання автомобільних доріг загального користування з метою удосконалення підходів до визначення вартості задля можливості надання вибору замовником застосування різних видів цін (тверду та динамічну) при закупівлі послуг з експлуатаційного утримання.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України «Про автомобільні дороги»;

Закон України «Про ціни і ціноутворення»;

Наказ Міністерства інфраструктури України від 02.05.2022 № 273 «Про затвердження Правил визначення вартості будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проєкту наказу не потребуватиме видатків з державного та місцевих бюджетів України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу не потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав та осіб з інвалідністю, функціонуванням і застосуванням української мови як державної.

Проєкт наказу не виносився на громадське обговорення.

7. Оцінка відповідності

У проєкті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна та громадська антидискримінаційна експертизи не проводились.

Вихідний документ
(Підписано кваліфікованим електронним підписом)

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000047D535001D88B100

Підписувач Найєм Мустафа-Масі

Дійсний з 02.02.2023 0:00:00 по 01.02.2025 23:59:59

Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України

967/1/13-01/01
від 29.02.2024

8. Прогноз результатів

Проект наказу дозволить забезпечити замовникам, у разі застосування динамічної ціни, можливість контролювати чи обмежувати (максимальну чи мінімальну) вартість окремих закодованих елементів через відсутність розшифровки кожного окремого коду на етапі погодження кошторисів до договору з переможцем закупівель.

Голова Державного
агентства відновлення та розвитку
інфраструктури України

Мустафа-Масі НАЙЄМ

_____ 2024 р.

Вихідний документ
(Підписано кваліфікованим електронним підписом)

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000047D535001D88B100

Підписувач Найєм Мустафа-Масі

Дійсний з 02.02.2023 0:00:00 по 01.02.2025 23:59:59

Державне агентство відновлення та
розвитку інфраструктури України

967/1/13-01/01
від 29.02.2024